

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 5. Matrimonij bonæ dispositiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

neq; nos, portare potuimus. Unde Christus prouidens, quanta viro foret anxietas, quanta cura, pluribus alligari uxoris; lege novâ prohibuit. q. d. non opus est, habere plures cruces; una sufficit. Paolletus D. 2. Epiph. *Due erunt molentes in unum*. Luc. 17. 34. Intelliguntur conjugati: Hugo Card. hic.

Vinum non habent. Joan. 2. 3. Est inter nuptialia gaudia vini defectus; & quando labor, & poena, non premit nuptias? *tribulationem tamen carnis habebunt huiusmodi.* 1. Cor. 7. 28. S. Paulinus ep. 39. nunquam in carnalibus affectionibus ita quiescit animus, ut cruciata careat; dum necessitudines suas aut bonas amat, cum amittendi metu; aut malas odit, cum amittendi voto in utroque miseris sustinendis semper obnoxius. Baeza t. 2. l. 11. c. 1. §. 8.

Paulus servus Jesu Christi. Rom. 1. 1. Quid ad nuptiarum, vel castitatis, præcepta commemoratio servitutis, ac libertatis, assumitur? sed nos sensum Pauli ita intelligimus: quod servum dicat eum, qui jugali conditione constrictus est; liber verò, qui sine uxore per puritatem continentiae venit ad Christum. Origenes hic l. 1.

Alligatus es uxori, noli querere solutionem. 2. Cor. 7. 27. Adolescentes audite: vincula ferrea sunt; nolite pedes mittere; nè, cum miseritis, arctius constringamini compedibus. S. August. in Pf. 149.

Ex Patribus, & aliis.

Bona vincula nuptiarum; sed tamē vincula: est vincula, tamen vincula charitatis. Bonum conjugium; sed tamen à jugo tractum; & jugo Mundi: ut viro potius cupiant placere, quam Deo. Bona etiam vulnera charitatis, & osculis præferenda. S. Ambrosius l. 3. de Virg. circa medium.

Nubes sunt, & graves nubes, quæ nuptias sint: namque à nubibus verbum nubentium tractum arbitror. Et verè graves nubes, quæ sustinent sarcinam matrimonii. S. Ambrosius Exh. ad Virg. Sunt nubes graves curarum grandinibus, irarum fulminibus, miseriarum plurimarum nimbis. Didacus Nis. Pol. coel. p. 1. l. 3. c. 2.

Nuptiæ dictæ, quod vultus suos velent: translatum nomen à nubibus, quibus tegitur cælum. Unde & nuptiæ dicuntur, quod ibi primum nubentium capita velantur. Obnubere enim cooperire est. S. Isidorus l. 9. Etym c. 8.

Nuptiæ peccatum non sunt; sed per sollicitudinem Mundi, qui nubunt, legem Dei servare vix possunt. Id. l. de offic. Eccles. c. 17.

Quando uxorem ducturus es, non solum civile jus, verum etiam Ecclesiasticum, legito. S. Chrysof. hom. quales ducendæ uxores. Quasi conjugium inire perinde sit, ac in medium litium, & contentionum, forum se dare. Somniat quis, se in crucem agi; malum omen inquit Artemidorus l. 2. c. 58. Quod il lud? viro uxorem non habenti nuptias pradicat. Didacus Nis. D. 2. Epiph.

Valerius scribens Rufino, nè uxorem ducat, ep. 44. tomo 9. Oper. S. Hieronymi. Placet, ait, delectatio; sed pungit dilectum: flos veneris rosa est; quia sub ejus purpura multi latent aculei.

S. Maximo M. cum adhuc juveni parens vellet uxorem affigere: magis, inquit, mihi libet inter feras in eremo vitam finire, quam conjugio transitorio sociari. Bollandus 2. Jan.

Novis nuptiis tædæ præferri solebant. Tullius in c. 9. Eccli. qui matrimonio conjungitur, & amori conjugali se mancipat; tanquam morti se dat. Faces igitur illæ, quæ conjuges comitantur, tædæ sunt in eorum accensa morte. Didacus Nis. vitæ abr. l. 12. c. 4.

§. IV.

Matrimonium castè ineatur.

Servavit ergo Jacob pro Rachel septem annis. Gen. 29. 20. Rachel, postquam desponsata fuit Jacob, septennio cum ea commoratus est in domo Laban patris ejus, tanta cum castimonia, ac si ille non esset homo, nec illa esset femina. Diez f. 5. D. 3. Quadr.

Deditq; illi uxorem Asenech filiam Putipharæ Sacerdotis Heliopoleos. Gen. 41. 45. Castissimus Joseph meruerat felici matrimonio ostendere; nuptiis compenari victorias, quæ ante nuptias reportantur. Stengelius t. 2. Jud. div. c. 25.

Audi me, & ostendam tibi &c. Tob. 6. 16. 17. Instruitur ab Angelo, quam castè ineundum sit matrimonium; nè per libidinem detur dæmonio potestas dominandi. Tres noctes primas jubetur à matrimonii usu abstinere, orationi vacare, benedictionem Dei obtinere: quem morem ab antiqua Catholica nobilitate observatum constat, ut non nulli parentes sponsam tribus primis noctibus nè ad thronum quidem sponsimitterent. De nostro autem sæculo quidam: adèd nunc homines ab hoc more recesserunt, ut pro magno habendum sit, si sponsi tribus diebus ante nuptias non fiant conjuges. Id. ib.

Mulier diligens corona est viro suo. Prov. 12. 4. Alludit ad coronam nuptialem, quæ sponsus, & sponsa, coronari solent, in signum amoris, concordiæ, & gaudii nuptialis. Itè corona hæc Symbolum erat victoriæ, quod conjuges vicissent scortationem, mæchos &c. Ità S. Chrysof. hom. 9. in 1. Cor. idcirco coronæ imponuntur capiti, ut victoriæ signa sint; quod scilicet antea libidini fuerint impenetrabiles. Quod si libidine superatus quispiam seipsum scortis addixerit; cujus jam rei gratià coronatus incedat, qui tam scædæ libidini colla subdidit. Cornelius hic.

Egredimini, & videte quomodo coronavit eum mater sua &c. Cant. 3. 11. Solebant enim matres coronare filios, cum fierent sponsi, in nuptiis. Id. ib.

Vocatus est & Jesus. Joan. 2. 2. Nam siñe Jesu periculosa sunt nuptiæ, omni ope destituta. Fernandus in Gen. 2. Sect. 14. Quod ut plurimum non nisi in principio nuptiarum modicum vinum consolationum, & benedictionem, habeatur; ideo est, quod D. N. J. Christi loco invitetur Adonis, & B. Virginis loco Venus. S. Franciscus Salef. c. 38.

§. V.

Matrimonii bonæ dispositiones.

Non est bonum, esse hominem solum. Gen. 2. 18.

18. Matrimonium unde initiavit? non à corruptione, non à prole; sed à societate. Fiat adiutorium simile sibi: adiutorium non ad defendendum: nemo enim lædebat, aut læsisset Adam; nisi suam culpam se sibi, atque cætera, fecisset inimicari. Sed ad quid? ad laudandum, & benedicendum, animò, & rationabili verbò, atque aperire, Deum. Simon Cass. l. 15. de iust. Christi. c. 3.

Immisit ergo Dominus DEUS soporem in Adam. Gen. 2. 21. Adam prius quodammodo in cœlum raptus audit arcana verba, quam humanam vocem: prius Angelos vidit, & cum iis collocutus; quam mulierem viderit, audierit, aut allocutus sit. Nec enim validior solet esse armatura, quam piæ meditationis ad Deum. Discant hinc, qui conjugalem statum affectant; quæ armaturæ se prius debeant præmunire, antequam tam ærumnosum statum ineant. Sed ita evenire solet; ut sine ullâ cœlesti armaturâ profus inertes; imò, quod peius est, clausis oculis, in conjugalem labyrinthum se præcipitent. Fernandus in Gen. 2. Sect. 8.

Adduxit eam ad Adam. Gen. 2. 22. Adducta est ad Adam prius sponsa, & offensa: scire enim sponsum oportet, qualis sponsa sit, quibus moribus, quibus virtutibus, ornata: non tam de pecuniis, quam virtutibus, sollicitus sit. Dormienti Adamo costam Deus abstulit ib. 21. sed ad vigiliantem Evam adduxit; & qualis Eva esset, aperuit. Multi dormientes conjugium contrahunt, pauci vigilantes. In dote accipienda vigilant; in uxore consideranda dormiunt. Barradius t. 2. l. 3. c. 4. D. 2. Epiph.

Vocemus puellam, & queramus ipsius voluntatem &c. Gen. 24. 57. Hinc intellige; quantum errent illi, qui per vim filias suas in uxores tradunt iis, quas ipsæ nollent; vel qui eas monasteriis includunt, ut religiose sint, quamvis tepugnent. Diez conc. 2. de Incarn. D.

§. VI.

Matrimonium honestius, quò castius, Continentes sancti conjuges.

Quoniam virum non cognosco. Luc. 1. 34. Ut audacter affirmem: eò matrimonium dignius, atque honestius, est censendum, quò major castitas ipsum fovet. Simon Cass. l. 2. c. 7. Pulchriores, atque ditiores, sunt nuptiæ castitate, quam copiâ filiorum. Et quantò humana caro piâ intentione ab amplexibus, & concubitu removeretur; tantò ad primam creationis suæ pulchritudinem repropinquat. Vocent omnes Christum ad nuptias, ut aut eas ex toto castificent; aut nihil in eis agant, quam Christiferam deceat sanctitatem. Id. l. 5. c. 1.

S. Eduardus Rex Angliæ cum Editha conjugè castè vivit. Bollandus 5. Jan.

S. Julianus cum S. Basilissa cum esset desponsatus, & in thalamum sponsæ inductus, miram uterque liliorum, & rosarum, in eo hyemali tempore, adorati sunt fragrantiam: quæ

itâ delibuti, ut statuerent simul virginitatem servare. Bolland. 9. Jan.

Exempla continentium Conjugum. 1. B. Virgo, & S. Joseph. 2. S. Cecilia, & Valerianus. MM. 3. S. Pulcheria, soror Theodosii Imp. & Marcion, teste Cedreno. 4. Henricus secundus Imp. & Cunegundis, quæ, ut suam virginitatem probaret, illasæ super ferrum candens ambulavit. 5. Boleslaus quintus Polonorum princeps, & Cunegundis Belæ Hungariæ regis filia. 6. Conradus rex filius Henrici quarti Imp. & Mathildis. 7. Eduardus tertius, & Egitha.

Sic existimo: si quis ab extremis orbis finibus, atque ex universo hominum genere, præstantissimum conjugium conciliare studisset; nullum usquam conjugium isto præstantius, aptiusque, reperiri potuisse. Sic enim virorum, atque mulierum optima, & præclarissima quæque, in unum confluerant; ut hoc matrimonium non minus virtutis, quam corporum, nexus esset. Nam cum alios vincerent, se tamen ipsi mutuo, propter virtutis æqualitatem, & æquilibrium, vincere non valebant. S. Gregorius Naz. or. 28. de funere Patris.

§. VII.

Documenta varia.

Angelus Domini apparuit in somnis Joseph. Matth. 2. 13. Quare revelatio de fuga Christi ad infideles non fuit facta Virginii Mariæ? quæ erat sanctior Josepho? Resp. ad ostendendum, quòd regimen domus ad virum pertinet. S. Vincent. Ferr. S. in Oct. SS. Innoc. Vir debet esse cœlum dominando; & uxor terra subjiciendo. Id. l. 2. de Nat. B. V.

Dominam eum vocans. 1. Petri 3. 6. Sara proprio nomine vocabatur Jescha, ut dixi Gen. 11. in fine; postea dicta est Sarai, id est, domina, vel princeps mea; idque, ut videtur, ab Abraham: qui videns se ab ea honorari, vocarique dominum; vicissim eam honorare voluit; ideoque vocavit eam Sarai. S. Gregor. Naz. or. 11. de S. Gorgonia sorore sua asserit: Saram hac obedientiâ, & honore, quem derulit marito, promeritam esse, non tantum justitiæ laudem; sed & ut ex eo conciperet, & pareret filium sanctum, & illustrem Patriarcham Isaac. Cornelius hic.

Viri similiter cohabitantes. Id. ib. v. 7. ut non impediantur orationes vestrae q. d. si vir uxori honorem non deferat, sed illam viliter, & indignè tractet; illa vicissim viro indignabitur, cum eo rixabitur; itaque impediatur utriusque pietas, & oratio. Id. hic.

Miscellanea.

Isaac duxit Rebeccam aetatis suæ anno 40. ut patet Gen. 25. 20.

Quarum tibi requiem. Ruth. 3. 1. Id est, quarum tibi honestum, & opulentum conjugium; in quo à paupertatis, famisque, laboribus libera in mariti divitiis cura requiescas. Cornelius hic.